

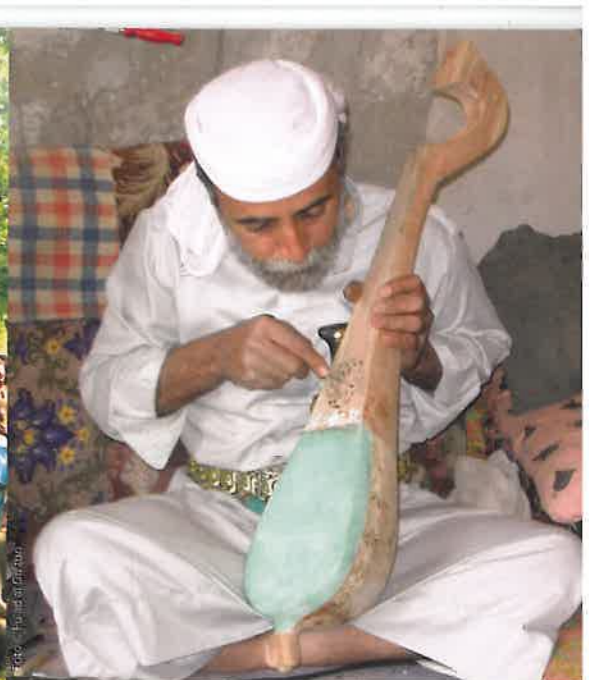
Immaterieel Cultureel Erfgoed

Organisatie
van de Verenigde Naties
voor Onderwijs,
Wetenschap en Cultuur

Immaterieel
Cultureel
Erfgoed

Vragen en antwoorden over...

immaterieel cultureel erfgoed

De samba de roda recôncavo van Bahia, Brazilië

De Uyghur muqam van Xinjian, China

Wat is immaterieel cultureel erfgoed?

Cultureel erfgoed beperkt zich niet tot monumenten of verzamelingen van voorwerpen. Ook tradities of levende uitingen die geërfd worden van onze voorouders en doorgegeven aan onze nakomelingen vallen hieronder. We denken dan aan orale tradities, opvoeringen of "podium"kunsten, sociale gebruiken, rituelen, festiviteiten, kennis en praktijken in verband met de natuur en het universum, vaardigheden en traditionele ambachten. Want hoewel ze niet tastbaar kunnen zijn, d.w.z. dat we ze niet kunnen aanraken of vastpakken, maken ze een erg belangrijk deel van ons cultureel erfgoed uit. Het is dus een levende vorm van erfgoed die voortdurend opnieuw gecreëerd wordt en die

in beweging is aangezien we onze praktijken en tradities steeds opnieuw aanpassen aan de rondom ons bewegende omgeving. Het draagt bij tot een zekere identiteit, een gevoel ergens bij te horen, in relatie tot onze eigen culturen. In deze snel veranderende wereld maken ook modernisering en mechanisering deel uit van dit levende proces: in vele gevallen kunnen ze zelfs creativiteit ondersteunen en promoten. Toch blijven mensen steeds de sleutelrol spelen in het creëren en doorgeven van immaterieel cultureel erfgoed. Immaterieel cultureel erfgoed wordt collectief gemaakt, gedragen en overgedragen binnen groepen of gemeenschappen. Een gemeenschap kan vorm geven aan immaterieel cultureel erfgoed gelijkaardig aan de uitdrukkingvorm die een andere gemeenschap gebruikt. Of ze nu van een naburig dorp of van een stad aan de andere kant van de wereld

komen, of dat ze werden over- meegenomen door mensen die gemigreerd zijn en zich in een andere regio hebben gevestigd – het gaat steeds over vormen van immaterieel cultureel erfgoed, aangezien ze werden overgedragen van generatie op generatie, ze geëvolueerd zijn in interactie met hun omgeving en bijdragen tot een gevoel van identiteit en continuïteit van, en binnen, een gemeenschap. Het delen van gelijkaardig erfgoed bevordert het begrip en respect voor de ander en versterkt de sociale cohesie. Leren over verschillende vormen van immaterieel cultureel erfgoed promoot ook respect voor anderen en de interculturele dialoog.

Moeten we het 'beschermen' of '(waar)borgen'?

Om in leven gehouden te worden, moet het immaterieel cultureel erfgoed relevant zijn voor de gemeenschap,

Het orale erfgoed van Gelede, Benin, Nigeria en Togo

De gule wamkulu, Malawi, Mozambique en Zambia

De liederen van Sand'a, Jemen

continu opnieuw gecreëerd worden en overgedragen worden van de ene generatie op de andere. Het gevaar bestaat dat sommige elementen van immaterieel cultureel erfgoed zullen uitsterven of verdwijnen als er geen hulp wordt geboden. Borgen ("safeguarding") betekent hier echter niet beschermen of conservatie in de gebruikelijke betekenis, want dit zou kunnen veroorzaken dat immaterieel cultureel erfgoed wordt vastgelegd of bevroren. (Waar)borgen betekent het verzekeren van de leefbaarheid van immaterieel cultureel erfgoed, dat wil zeggen het verzekeren van het continue hercreëren en overdragen. Het borgen van immaterieel cultureel erfgoed gaat over het overdragen van kennis, vaardigheden en betekenis. Het focust dus vooral op de processen die komen kijken bij het overdragen of communiceren van generatie naar generatie, eerder dan om de productie van concrete manifestaties,

zoals dansuitvoeringen, liedjes, muziekinstrumenten of ambachten. De gemeenschappen die het immaterieel cultureel erfgoed dragen en beoefenen zijn de mensen die het best geplaatst zijn om het te identificeren en te borgen. Maar buitenstaanders kunnen hier uiteraard wel bij helpen. Ze kunnen bijvoorbeeld de gemeenschappen helpen bij het verzamelen en opnemen van informatie over elementen van hun immaterieel cultureel erfgoed, of kennis overdragen over dat erfgoed via meer formele kanalen als onderwijs in scholen, colleges en universiteiten. Het naar voor schuiven van informatie over immaterieel cultureel erfgoed via media is ook een manier om de borging te ondersteunen. Toch willen we erop wijzen dat immaterieel cultureel erfgoed niet altijd moet worden beschermd of kost wat kost moet worden gerevitaliseerd. Zoals elk levend lichaam, volgt het een levenscyclus en daarom zullen sommige

elementen moeten verdwijnen, na nieuwe uitdrukkingvormen gebaard te hebben. Het zou ook kunnen zijn dat bepaalde vormen van immaterieel cultureel erfgoed door de gemeenschap zelf niet langer als relevant of betekenisvol worden beschouwd. Zoals wordt gestipuleerd in de Conventie voor het Borgen van Immaterieel Cultureel Erfgoed, kan alleen als immaterieel cultureel erfgoed geborgd worden datgene wat door de gemeenschappen zelf als 'eigen' wordt beschouwd en hen een gevoel van identiteit en continuïteit bezorgt. Elke borgingsmaatregel moet dan ook worden uitgewerkt en toegepast met instemming en betrekking van de gemeenschap zelf. Soms is een borgingsinterventie van buitenaf zelfs niet wenselijk, omdat het de waarde die het erfgoed voor de gemeenschap heeft, kan verstoren. Bovendien moeten borgingsmaatregelen altijd met respect voor de heersende gebruiken in verband

met de toegang tot het erfgoed worden uitgewerkt, iets wat bijvoorbeeld het geval zou zijn als het gaat om sacrale of geheime uitingen of rituelen.

Waarom moeten we het borgen?

Immaterieel cultureel erfgoed is belangrijk omdat het bijdraagt aan ons gevoel van identiteit, en ergens toe behoren, en een verbinding vormt tussen verleden, heden en toekomst. Een goed begrip van het immaterieel cultureel erfgoed van verschillende gemeenschappen is bevorderlijk voor de interculturele dialoog en stimuleert wederzijds respect voor andere manieren van leven. Immaterieel cultureel erfgoed is zowel van sociaal als economisch belang. Het versterkt de sociale samenhang en geeft mensen het gevoel deel uit te maken van een gemeenschap of de samenleving in het algemeen.

De waarde van immaterieel cultureel erfgoed moet door de betrokken gemeenschappen zelf worden omschreven – zij zijn degenen die bepaalde uitingen (h)erkennen als een deel van hun erfgoed en er waarde aan hechten. De sociale waarde van een erfgoed kan soms ook worden vertaald naar een commerciële waarde. De economische waarde van immaterieel cultureel erfgoed voor een specifieke gemeenschap is tweeledig: de kennis en vaardigheden die binnen de gemeenschap worden doorgegeven, en het product als resultaat van die kennis en vaardigheden. Voorbeelden van directe economische waarde zijn: het gebruik door de gemeenschap van de traditioneel vervaardigde geneesmiddelen op basis van planten in plaats van gepatenteerde medicijnen, de verkoop van ambachtelijk gemaakte voorwerpen, het aantrekken van toeristen en de verkoop van tickets voor voorstellingen en festivals.

Maar immaterieel cultureel erfgoed heeft niet alleen een directe economische waarde die voortvloeit uit de consumptie van zijn producten, hetzij door de gemeenschap zelf of door anderen via handel. Door een belangrijke rol te spelen op het vlak van identiteit en continuïteit binnen die gemeenschap, wordt de sociale samenhang versterkt. Zonder die cohesie is verdere ontwikkeling onmogelijk. De indirecte waarde van immaterieel cultureel erfgoed resulteert uit de kennis die wordt overgedragen, vaak via informele kanalen, maar ook uit de impact in andere economische sectoren en uit de capaciteit om conflicten, die een belangrijke hinderpaal voor ontwikkeling kunnen zijn, te voorkomen of op te lossen. Hoe groot is het verlies wanneer een jaarlijks festival, dat altijd veel mensen van buitenaf aantrekt, een keer niet doorgaat? Wat is er nodig om een gemeenschap de kennis en vaardigheden aan te leren zodat ze zelf gezamenlijk het festival kunnen organiseren en erin optreden? Hoe groot is het verlies wanneer een traditioneel water- of landbeheerssysteem voor de landbouw verstoord wordt door marktsystemen die enkel uit zijn op opbrengsten op korte termijn? Wanneer gemeenschappen hun immaterieel cultureel erfgoed wordt ontzegd, kan dat door direct en indirect waardeverlies niet alleen leiden tot economische schade, maar ook tot sociale schade (bv. doordat de gemeenschap uiteenvalt en het onderling begrip bedreigd is). De erosie of onderbreking van de overdracht van immaterieel cultureel erfgoed kan de gemeenschap van zijn sociale referentiepunten ontdoen, leiden tot marginalisering en onbegrip, en identiteitsverlies en conflicten veroorzaken.

☉ Het Al-Sirah Al-Hilaliyyah epos, Egypte

Waarom UNESCO?

UNESCO, de Organisatie voor Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur van de Verenigde Naties, richt zich specifiek op de domeinen onderwijs, sociale en natuurwetenschappen, cultuur en communicatie, met als doel de internationale samenwerking in deze domeinen te bevorderen en samen aan een meer vreedzame wereld te werken. Om dit doel te bereiken, vervult UNESCO verschillende taken. Ten eerste fungeert de organisatie als een soort laboratorium van ideeën en zet het standaarden uit voor het smeden van universele overeenkomsten over dringende ethische kwesties. Ten tweede doet ze dienst als verdeelcentrum ("clearinghouse") voor de verzameling en verspreiding van kennis en informatie, en ter ondersteuning van haar 193 lidstaten en 6 geassocieerde leden bij de uitbouw van hun menselijke en institutionele capaciteiten. Verder wil UNESCO, als enige VN-organisatie met een specifiek mandaat op het vlak van cultuur, voorwaarden scheppen voor een dialoog die gebaseerd is op wederzijds respect, en voor

internationale samenwerking. De organisatie is al meer dan 60 jaar actief op het gebied van immaterieel cultureel erfgoed, met als (voorlopig) hoogtepunt de goedkeuring van de Conventie betreffende de Borging van Immaterieel Cultureel Erfgoed in 2003.

Waarom een Conventie?

De goedkeuring van de Conventie betreffende de Borging van Immaterieel Cultureel Erfgoed door de Algemene Vergadering van UNESCO in 2003, was het resultaat van jarenlange inspanningen van UNESCO-lidstaten om een wettelijk, administratief en financieel kader te voorzien voor de borging van dit erfgoed. De Conventie is een internationale overeenkomst tussen staten en valt onder de internationale wetgeving. Staten die de conventie goedkeuren, stemmen in met haar inhoud en zijn gebonden door haar bepalingen. Na goedkeuring zijn zij Lidstaten van de Conventie, genieten ze van alle rechten en ondergaan ze alle verplichtingen van de Conventie. De belangrijkste doelstellingen van de Conventie van 2003 zijn de borging van het immaterieel cultureel

erfgoed, het afdwingen van respect voor het erfgoed, het verhogen van de bewustwording voor het belang ervan, en de zorg voor internationale samenwerking en ondersteuning in deze werkvelden. De Conventie focust op de rol van gemeenschappen en groepen bij de borging van het immaterieel cultureel erfgoed, en richt zich meer op de processen en voorwaarden dan op de producten. De nadruk ligt dus op het levende erfgoed dat wordt uitgevoerd door (groepen) mensen en dat ook 'live' wordt doorgegeven binnen de gemeenschap door beleefde ervaringen. De Conventie is bedoeld voor erfgoed dat door de betrokken gemeenschap zelf wordt beschouwd als belangrijk en waardevol. Het streven is creativiteit en diversiteit te stimuleren, het welzijn van gemeenschappen, groepen en de maatschappij in zijn geheel te bevorderen en zo voor iedereen een vreedzame ontwikkeling en samenleving mogelijk te maken.

Hoe werkt de Conventie?

De Conventie stelt de invoering van een aantal maatregelen voor, zowel op nationaal als op internationaal niveau. Op nationaal niveau roept de Conventie de lidstaten op het immaterieel erfgoed op het eigen grondgebied te borgen. Elke staat wordt ook gevraagd om dit soort erfgoed te identificeren en te definiëren, in samenwerking met gemeenschappen of groepen en relevante niet-gouvernementele organisaties (ngo's). Staten moeten inventarissen van immaterieel cultureel erfgoed opstellen en deze regelmatig actualiseren. De Conventie stelt verder diverse maatregelen voor ter borging van het erfgoed, evenals maatregelen om het grote publiek bewust te maken van de waarde ervan, capaciteiten op te bouwen en educatieve maatregelen te promoten binnen het veld van

immaterieel cultureel erfgoed. Op internationaal niveau komen alle staten die de conventie hebben goedgekeurd eenmaal om de twee jaar samen in de Algemene Vergadering. Dat orgaan geeft strategische aanwijzingen voor de uitvoering van de Conventie en verkiest de 24 leden van het Intergouvernementeel Comité voor de Borging van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. Het Comité komt elk jaar bijeen om de doelstellingen van de Conventie te promoten en de implementatie ervan in goede banen te leiden. Een van de taken van het Comité is operationele richtlijnen voor te bereiden en ter goedkeuring voor te leggen aan de Algemene Vergadering. Die richtlijnen dienen voor de effectieve uitvoering van de bepalingen van de Conventie. In juni 2008 keurde de Algemene Vergadering de eerste operationele richtlijnen goed. In juni 2010 werden de operationele richtlijnen grondig herschikt, aangevuld en door de Algemene Vergadering goedgekeurd. De operationele richtlijnen geven onder andere de procedures aan voor de inschrijving van immaterieel cultureel erfgoed op de lijsten van de conventie, voor de aanvraag van internationale financiële steun, voor de accreditatie van ngo's om het comité te kunnen adviseren en voor het betrekken van de gemeenschappen bij de toepassing van de Conventie.

Hoe kan immaterieel cultureel erfgoed internationaal worden erkend door de Conventie?

De Conventie is erop gericht immaterieel cultureel erfgoed te borgen dat in overeenstemming is met de internationale verdragen op het vlak van mensenrechten, en dat voldoet aan de eisen voor wederzijds respect tussen gemeenschappen en voor duurzame ontwikkeling. Hoewel

Foto: Archiva La Perla / UNESCO

Foto: M. Rivellini

Foto: M. Rivellini

Foto: Andrea Pymán

Foto: UNESCO / Anahit Minasyan

- 🎺 De duduk en zijn muziek, Armenië
- 🎭 Het carnaval van Oruro, Bolivia
- 🎺 De gbofe van Afounkaha, de muziek van de dwarse blaashoorns van de Tagbana-gemeenschap, Ivoorkust
- 🎭 Het carnaval van Binche, België
- 🎭 De Opera dei Pupi, Siciliaanse herderslieders, Italië

enkel de regeringen van de lidstaten van de Conventie immaterieel cultureel erfgoed kunnen voordragen om op een van de lijsten te worden opgenomen, kan de voordracht uitsluitend gebeuren met de uitdrukkelijke toestemming en de volle medewerking van de betrokken gemeenschappen of groepen. Wanneer een bepaald immaterieel cultureel erfgoed wordt geselecteerd door het Intergouvernementeel Comité, wordt het ingeschreven op de Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed dat Dringende Borging nodig heeft, of op de Representatieve Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid. Het Comité publiceert eveneens regelmatig een overzicht van programma's, projecten en activiteiten die werden geselecteerd omdat ze het beste de principes en doelstellingen van de conventie weerspiegelen. Deze programma's, projecten en activiteiten kunnen dienen als goede praktijkvoorbeelden van waarborgen. De Lijst voor Dringende Borging is de belangrijkste omdat die focust op doeltreffende borgingsmaatregelen voor het immaterieel cultureel erfgoed waarvan de leefbaarheid is bedreigd (d.w.z. waarvan de continue ontwikkeling en overlevering in

gevaar zijn). Een inschrijving op de Representatieve Lijst gebeurt vooral om het betreffende erfgoed in de schijnwerpers te zetten, het bewustzijn te verhogen en op die manier de dialoog aan te moedigen, om aldus culturele diversiteit wereldwijd te weerspiegelen en te getuigen van de menselijke creativiteit. De 'verhoogde zichtbaarheid' als gevolg van de inschrijving op een van de lijsten, kan de erkenning van, en waardering voor, minderheidsgroepen bevorderen, en de eigenwaarde en de standing vergroten van de betrokken groepen of gemeenschappen die het ingeschreven erfgoed-element uitdragen. Toch moet erover gewaakt worden dat de verhoogde aandacht geen negatief effect heeft op het immaterieel cultureel erfgoed. Een toename van het toerisme kan bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat de gemeenschap het erfgoed gaat aanpassen aan de verwachtingen en de wensen van de toeristen, of dat er wrijvingen ontstaan tussen verschillende gemeenschappen omdat de ene levende culturele expressievorm wel erkend is als erfgoed en de andere niet. Het gevaar bestaat ook dat het erfgoed om een of andere reden

wordt 'bevoren' in een bepaalde vorm – door 'folklorisering' of als gevolg van een queeste naar 'authenticiteit' – of dat gebruiken rond de beperkte toegang tot heilige of geheime informatie met de voeten worden getreden. In dergelijke gevallen rest enkel de economische in plaats van de culturele waarde en wordt het erfgoed blootgesteld aan oneigenlijke commerciële praktijken. Een element van immaterieel cultureel erfgoed kan niet op beide lijsten tegelijk worden ingeschreven, aangezien ze elk iets anders beogen, en omdat de procedures en criteria voor voordracht en inschrijving verschillend zijn.

Kan een religie of een taal worden erkend als immaterieel cultureel erfgoed onder de Conventie?

Hoewel religies gemeenschappen ook een gevoel van identiteit en continuïteit verschaffen, worden ze niet op zich door de Conventie ingesloten. De Conventie verwijst wel naar culturele gebruiken en uitingen die geïnspireerd zijn door religies. Volgens Artikel 2 bijvoorbeeld worden sociale gebruiken, rituelen en festiviteiten beschouwd als domeinen van immaterieel cultureel erfgoed.

Een taal op zich of in zijn geheel (d.w.z. de grammatica, woordenschat en syntax) wordt evenmin beschouwd als immaterieel cultureel erfgoed, maar de conventie wijst wel op het feit dat taal erg belangrijk is als vehikel of vector voor de overdracht van dit erfgoed, en dat het een (onmisbare) drager is van orale tradities en uitdrukkingen. In feite zijn bijna alle vormen van immaterieel cultureel erfgoed – van kennis over het universum tot rituelen en ambachtelijke vaardigheden – gekoppeld aan of afhankelijk van taal voor de uitvoering en/of overdracht ervan tussen generaties. generation to generation.

Wat kunnen staten doen om hun immaterieel cultureel erfgoed te (waar)borgen?

De gemeenschappen die het immaterieel cultureel erfgoed creëren, uitvoeren en in leven houden, spelen ook een geprivilegieerde rol bij de borging ervan. Soms zullen zij niet de macht of de middelen hebben om zelf voor die borging in te staan. In dat geval zouden de staat, of agentschappen, instellingen of organisaties met hen kunnen samenwerken om hen hierbij te helpen. Via de Conventie worden staten

aangemoedigd hun steentje bij te dragen aan de borging van het erfgoed door inventarissen op te maken en te updaten van elementen van immaterieel cultureel erfgoed op hun grondgebied. Door dit te doen, schatten ze het immaterieel cultureel erfgoed op hun territoria in, inclusief erfgoed dat dreigt te verdwijnen, verhogen ze het bewustzijn ervoor en wekken en vernieuwen ze interesse en, niet onbelangrijk, laten zo een nieuw licht schijnen op wat een actief, altijd veranderende vorm van levend erfgoed zou moeten zijn. Elke staat is vrij in de manier waarop die inventarissen worden gemaakt. De conventie stelt wel dat de betreffende groepen of gemeenschappen steeds actief moet worden betrokken bij de processen van inventariseren en dat de elementen van het immaterieel cultureel erfgoed zo goed mogelijk gedefinieerd moeten worden in de inventarissen, zodat de eventuele borgingsmaatregelen in de praktijk kunnen worden gebracht. De staten mogen ook juridische, technische, administratieve en financiële maatregelen nemen ter borging van het immaterieel cultureel erfgoed. Voorwaarde is wel dat deze maatregelen de gebruiken

in verband met de toegang tot (specifieke aspecten van) dit erfgoed respecteren. Verder kunnen zij instellingen – bijvoorbeeld informatie- en documentatiecentra – oprichten of versterken. Leidt de documentatie van een erfgoed dan niet tot het 'bevriezen' ervan? Neen, niet als het duidelijk is dat het om een momentopname gaat. Als een element van immaterieel cultureel erfgoed dreigt te verdwijnen, kan het document (verslag, opname, enz...) duidelijk maken wat er verloren dreigt te gaan of welke risico's er zijn. Levend erfgoed moet dan ook steeds op de voet gevolgd worden, zodat eventuele bedreigingen snel worden opgemerkt en de nodige corrigerende maatregelen kunnen worden genomen. Bovendien zouden staten erkenning van, en respect voor, immaterieel cultureel erfgoed in de maatschappij moeten verzekeren, in het bijzonder via het opzetten van educatieve programma's en informatie- en sensibiliseringscampagnes, capaciteitsopbouwende activiteiten voor het borgen van immaterieel cultureel erfgoed en het ondersteunen van informele middelen van overdracht van kennis en vaardigheden.

Kan ik financiële steun krijgen voor de borging van mijn immaterieel cultureel erfgoed?

Een verzoek om ondersteuning kan alleen worden ingediend door regeringen. Onder de Conventie van 2003 werd er een fonds opgericht voor de financiële ondersteuning van programma's, activiteiten en projecten. Bij de verdeling van die middelen wordt speciale aandacht geschonken aan de noden van de (minst ontwikkelde) ontwikkelingslanden. De borging van erfgoed dat ingeschreven staat op de Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed dat Dringende Borging nodig heeft, en de inventarisatie van erfgoed krijgen voorrang bij de toekenning van financiële steun. Verder dient het fonds voor de financiering van dringende hulpacties en voor de vergoeding van leden van betrokken groepen of gemeenschappen en/of experts voor het bijwonen van bijeenkomsten van het Comité. Alle formulieren en procedures voor het indienen van een aanvraag om internationale steun zijn te vinden op www.unesco.org/culture/ich/en/forms. Voor meer informatie en hulp bij het indienen van een aanvraag, kan men terecht bij het secretariaat op het hoofdkwartier van UNESCO in Parijs of bij de Nationale UNESCO Commissies of lokale overheden.

Valt het intellectueel eigendomsrecht ook onder de Conventie?

De Conventie focust op de borging van immaterieel cultureel erfgoed – d.w.z. op het voortbestaan en de overdracht ervan door het erfgoed zelf

te identificeren en te definiëren – en houdt zich dus niet echt bezig met het wettelijk beschermen van concrete uitingen ervan d.m.v. intellectuele eigendomsrechten. Dat laatste valt op internationaal niveau onder de bevoegdheid van de Wereldorganisatie Intellectuele Eigendom (WIPO). De Conventie stelt echter wel (in Artikel 3) dat haar bepalingen nooit zo mogen worden geïnterpreteerd dat ze een aantasting betekenen van de rechten en plichten van een lidstaat, voortvloeiend uit om het even welk internationaal instrument op het vlak van intellectuele eigendomsrechten. Intellectuele eigendomsrechten toepassen binnen het huidige wettelijke kader is niet adequaat voor de borging van immaterieel cultureel erfgoed. Enerzijds omdat het hier gaat om levend erfgoed dat aan verandering onderhevig is, anderzijds omdat het doorgaans een collectief 'bezit' is. Inderdaad, omdat immaterieel cultureel erfgoed net evolueert doordat het steeds heruitgevonden wordt door de gemeenschappen en groepen die het uitdragen, heeft het niet veel zin om een welbepaalde vorm van expressie, bijvoorbeeld een dansoptreden, een muziekopname of het gebruik van een bepaalde geneeskrachtige plant, op die manier te 'beschermen'. Het zou, door te focussen op slechts één aspect of een momentopname ervan, het levende karakter van het erfgoed zelfs in gevaar kunnen brengen. Bovendien, omdat het de gemeenschappen zijn die het erfgoed creëren, in stand houden en overdragen, is het quasi onmogelijk om te bepalen wie nu precies de 'eigenaars' van het erfgoed in casu zijn.

Immaterieel
Cultureel
Erfgoed

UNESCO@vlaanderen

UNESCO Platform Vlaanderen vzw

Organisatie
van de Verenigde Naties
voor Onderwijs,
Wetenschap en Cultuur

Immaterieel
Cultureel
Erfgoed

Immaterieel cultureel erfgoed, dat wordt overgeleverd van generatie op generatie, is constant in ontwikkeling, verschaft gemeenschappen en groepen een gevoel van identiteit en continuïteit en bevordert het respect voor culturele diversiteit en menselijke creativiteit.